

8. SINIF

**T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSU**

**7. HAFTA
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ**

maratonyayincılık

A Aşağıdaki tabloda Mondros Ateşkes Antlaşmasının bazı maddeleri verilmiştir. Bu maddelerin hangi alanla ilgili olduğunu belirtiniz.

	Mondros Ateşkes Antlaşmasının Maddeleri	Askeri	Siyasi	İletişim	Ulaşım	Ekonomi
1	Telsiz ve telgraf hatları İtilaf Devletlerinin denetiminde olacaktır.					
2	İç güvenliği sağlayacak kuvvetler dışında Osmanlı ordusu terhis edilecek.					
3	Kömür, akaryakıt gibi kaynaklarda İtilaf Devletlerine satın alma kolaylığı sağlanacaktır.					
4	İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden bir durum karşısında herhangi bir stratejik noktayı işgal edeceklerdir.					
5	Toros Tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.					

B Mondros Ateşkes Antlaşması'nın maddelerinin başındaki sayıları ilgili yorumların önündeki kutucuklara yazarak eşleştiriniz.

MADDELER			
1	İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehlikede gördükleri herhangi bir stratejik bölgeyi işgal edebileceklerdir.		
2	Boğazlar İtilaf Devletlerine açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.		
3	Hükûmet haberleşmesi dışındaki telsiz, telefon, telgraf ve bunlara ait hatlar İtilaf Devletlerinin denetiminde olacaktır.		
4	Toros Tünelleri, deniz işletmeleri ve demir yolları İtilaf Devletlerinin kontrolüne bırakılacaktır.		
5	Osmanlı ordusu terhis edilecektir. Orduya ait silah, cephane ve askerî taşıtlar İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.		
6	Doğu Anadolu'daki altı vilayette herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebileceklerdir.		

YORUMLAR	
	İtilaf Devletleri, işgallerin Türk halkı tarafından duyulmasını engelleyerek direniş hareketinin önüne geçmek istemişlerdir.
	Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulması amaçlanmıştır.
	Osmanlı Devleti baskı altına alınarak İstanbul ile Anadolu'nun bağlantısı kesilmek istenmiştir.
	Anadolu işgale açık hâle gelmiştir. İtilaf Devletleri yapacakları işgallere hukuki bir zemin hazırlamıştır.
	Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakarak işgalleri kolaylaştırmak amaçlanmıştır.
	Önemli geçitler kontrol altına alınarak Osmanlı Devleti'nin ulaşımını kontrol altında tutacaklardır.

C Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası başlayan işgallere karşı verilen tutumlar aşağıda verilmiştir. Bu tutum ve davranışları ilgili ifadelerin karşısına yazınız.

Vatansever

milliyetçi

kararlı

mücadeleci

bağımsızlığa düşkün

Örgütleyici

çekingen

sessiz

teslimiyetçi

karamsar

duyarsız.

Osmanlı Hükümeti'nin Tutumu

İşgallere karşı koymak imkânsızdır. İşgaller geçicidir. Tamamen yok olmaksız az bir toprakla devleti devam ettireceklerine inanmışlardır.

Mustafa Kemal'in Tutumu

"Geldikleri gibi giderler!" düşüncesinden vazgeçmemiş ve Türk halkının bu ateşkese razı olmaması gerektiğini vurgulamıştır.

Türk Halkının Tutumu

İşgalleri protesto eden mitingler düzenlemiş ve direniş cemiyetleri kurmuştur. İşgallere karşı kendi bölgelerini korumak için Kuvayı Milliye birlikleri kurmuştur.

D Aşağıda verilen boşluklara uygun ifadeleri yazınız.

Musul

Amiral Bristol Raporu

Manda ve Himaye

hukuken

fiilen

Paris Barış Konferansı

Limni Adası

Agememnon

- İzmir'in işgalindeki haksızlığı ortaya koyan ve Türk Millî Mücadelesi'ni destekleyen ilk uluslararası belgenin adı'dur.
- Yunanların 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal etmelerine zemin hazırlamıştır.
- Paris Barış Konferansı sonrası İtilaf Devletleri, sömürgecilğe adı altında devam etmiştir.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra ilk olarak 3 Kasım 1918'de İngilizler tarafındanişgal edildi.
- Mondros Ateşkes Antlaşması ile Osmanlı Devleti sona ermiştir.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın Mondros Limanı'nda adlı bir İngiliz zırhlısında imzalanmıştır.

1. 13 Kasım 1918'de İtilaf Devletlerinin İstanbul'u fiilen işgal ettiği gün İstanbul'a gelmiş olan Mustafa Kemal, İtilaf Devletleri donanmasını gördüğünde "Geldikleri gibi giderler!" diyerek onlarla mücadele edeceğini belirtmiştir. Türk halkının Mondros Ateşkes Antlaşmasına razı olmaması gerektiğini düşünen Mustafa Kemal, ordunun terhis edilmemesi gerektiğini belirtmiş; halkı işgallere karşı protesto mitingleri düzenlemeye çağırmıştır.

Bu bilgide;

- I. Milli birlik ve beraberliğin
- II. Bağımsızlık ve özgürlüğün
- III. Milli egemenliğin

hangilerinin önemi vurgulanmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Mondros Ateşkes Antlaşmasının aşağıdaki maddelerinden hangisi Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozma düşüncesi taşımaktadır?

- A) Toros Tünelleri, deniz işletmeleri ve demir yolları İtilaf Devletlerinin kontrolüne bırakılacaktır.
- B) Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması dışında Osmanlı ordusu derhal terhis edilecektir.
- C) İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit edecek bir durumun ortaya çıkması hâlinde herhangi bir stratejik noktayı işgal etme hakkına sahip olacaktır.
- D) Trablusgarp ve Bingazi'deki bütün Türk subayları, en yakın İtalyan garnizonuna; Hicaz, Yemen, Suriye ve Irak'ta bulunan Türk askerî birlikleri ise İtilaf Devletlerine teslim olacaktır.

3. 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması ile Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'ndan çekilerek, savaşa son vermiştir. İmzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması, stratejik bölgelerin işgaline zemin hazırlarken; boğazlar, demir yolları ve limanların kontrolünün İtilaf Devletleri kontrolüne verilmesine yol açmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İtilaf Devletlerine ilk kez kapitülasyonlar vermiştir.
- B) Ekonomik bağımsızlığını kazanmıştır.
- C) Egemenlik hakları sınırlandırılmıştır.
- D) Kaybettiği toprakları geri almıştır.

maraton yayıncılık

4. Osmanlı ordusu terhis edilecektir. Orduya ait silah, cep hane ve askerî taşıtlar İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.

Mondros Ateşkes Antlaşmasının bu maddesi ile İtilaf Devletleri aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurmayı
- B) İstanbul ile Anadolu'nun bağlantısını kesmeyi
- C) Osmanlı Devleti'nin ulaşım imkânlarını kontrol altında tutmayı
- D) Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakarak işgalleri kolaylaştırmayı

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgalere karşı Türk halkı Anadolu'nun birçok yerinde protesto amaçlı mitingler düzenlenmiş ve çeşitli merkezlerde millî cemiyetler kurulmuştur.

Verilen metinde Türk halkının hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Hoşgörülü oluşu
- B) Mücadeleciliği
- C) Teslimiyetçi oluşu
- D) Çalışkanlığı

6. **Durum:** Wilson İlkelerine göre “Yenen devletler yenilen devletlerden herhangi bir savaş tazminatı ve toprak almayacaktır.”

Gelişme: Paris Barış Konferansı’nda İngiltere ve Fransa, Wilson ilkelerinin bu maddesi işine gelmeyince sömürgecilik yerine “Manda ve Himaye Yönetimi’ni” ortaya çıkarmışlardır.

Verilen durum ve gelişme birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Paris Barış Konferansı’nda Wilson İlkelerinden çok Avrupalı galip devletlerin çıkarları etkili olmuştur.
- B) Paris Barış Konferansı sonucunda İtilaf Devletleri sömürgecilik anlayışından tamamen vazgeçmiştir.
- C) Barış görüşmeleri esnasında İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları yaşanmıştır.
- D) Yeni sömürgeler elde etme amacı güden İngiltere ve Fransa Wilson İlkelerine bağlı kalmıştır.

7. **Mondros Ateşkes Antlaşması’nın** “Bütün gemi, liman ve tersanelerden İtilaf Devletleri yararlanabilecektir.” maddesi aşağıdaki alanların hangisiyle ilgilidir?

- A) Sosyal
- B) Askeri
- C) Ulaşım
- D) Haberleşme

8. Paris Barış Konferansı’nda alınan karar doğrultusunda Yunanlar, İzmir’i işgal etmek için hazırlıklara başladı. 15 Mayıs 1919 günü Yunan savaş gemileri şehri işgale başladı. Damat Ferit Paşa Hükümetinin işgal karşısında sessiz kalması halkın tepkisine neden oldu.

Verilen bu durum;

- I. Bölgesel direnişlerin başlamasına,
 - II. Milli Cemiyetlerin kurulmasına,
 - III. Protesto mitinglerinin düzenlenmesine
- gelişmelerinden hangilerinin yaşanmasına neden olmuştur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

maraton yayıncılık

9. ve 10. Soruları verilen haritaya göre cevaplayınız.

Aşağıda Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında işgal edilen yerleri gösteren bir harita verilmiştir.

9. Aşağıdaki şehirlerden hangisi Fransızlar tarafından işgal edilmemiştir?

- A) Hatay
- B) Adana
- C) Urfa
- D) Antalya

10. Batı Anadolu ve Doğu Trakya hangi devlet tarafından işgal edilmiştir?

- A) İngiltere
- B) Yunanistan
- C) İtalya
- D) Fransa

7. HAFTA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ CEVAP ANAHTARI

A.	B.	C.	D.	Test
1. İletişim 2. Askeri 3. Ekonomik 4. Siyasi 5. Ulaşım	3,6,2,1,5,4	Osmanlı Hükümeti'nin Tutumu: çekingen, sessiz, teslimiyetçi, karamsar, duyarsız Mustafa Kemal'in Tutumu: Vatansever, milliyetçi, kararlı, mücadeleci, bağımsızlığa düşkün, Örgütleyici, Türk Halkının Tutumu: Vatansever, milliyetçi, mücadeleci, bağımsızlığa düşkün,	1. Amiral Bristol Raporu 2. Paris Barış Konferansı 3. manda ve himaye 4. Musul 5. fiilen 6. Limni Adası – Agememnon	1. A 2. C 3. C 4. D 5. B 6. A 7. C 8. D 9. D 10. B